

Осмислюючи поняття норми, необхідно зважати на дві тенденції: прагнення мовців зберегти стару норму й прагнення її оновити під впливом мови, що безупинно розвивається. Загалом, проблема норми – це проблема співвідношення між деякими варіантами та інваріантами, варіформами та гіперформами [6, 289].

Сучасний етап кодифікації норм літературної мови пов'язаний з розширенням основи орфоепічних норм, для яких орієнтиром стає вимова по радіо і телебаченню [5, 26].

Поняття «варіативності» нерозривно пов'язане з поняття «варіативності», у лінгвістичній літературі можливе як розмежування цих понять, так і їх синонімічне вживання. Варіативність у широкому значенні позначає мінливість, модифікацію. При такому розумінні немає необхідності у протиставленні варіанта інваріанту. У вузькому значенні варіативність визначається як «характеристика способу існування та функціонування одиниць мови у синхронії» [1, 26].

Д. А. Шахтабагова вживає терміни варіативність і варіантність диференційовано. При цьому розглядаються два види варіювання: варіювання мовної системи та варіювання одиниць мови, зафіксовані у виділенні двох пар протиставлень: «варіативність – цілісність», «варіантність – константність» .

Л. О. Вербицька також розмежує поняття варіативності та варіантності. Варіативність – обов'язкова риса мови, вона визначається, нав'язується нею. Варіантність же являє собою два різні образи реалізації однієї одиниці або сполучення одиниць, а варіанти трактуються як такі форми та одиниці, які вільно чергуються в рамках однієї мовної спільноти [5, 27].

Таким чином, можна розглядати варіативність, на відміну від варіантності, як динаміку, процес розвитку та зміни мови, а варіантність – як результат варіативності, що знаходить відображення в самій системі мови та проявляється у наявності певних варіантів мови.

Підсумовуючи, зазначимо, що зміна норми – це неоднократний акт, а тривалий процес. Варіативність – об'єктивна категорія, властива всім рівням структури мови. Варіативність являє собою загальну властивість, закладену в самому «складі» мовної системи к способу «існування й функціонування всіх без винятку одиниць мови».

Список використаних джерел:

1. Ельмслев Л. Язык и речь // Звегинцев В. А. История языкознания XIX–XX вв. Ч.2 / Ельмслев Л. – М. : Просвещение, 1965. – С. 11–120
2. Ицкович В. А. Норма и есекодификация / Ицкович В. А. // Актуальные проблемы культуры речи. – М.: Наука, 1970. – С. 9–40.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – С. 345–346.
4. Социолінгвістическая вариативность национального языка как целостной структуры : коллективная монография / [А. Д. Петренко, Д. А. Петренко, Д. М. Храбскова, Э. Ш. Исаев]. – Севастополь : Украинский морской институт, 2009. – С.152–160.
5. Havranek B. Zum Problem der Norm in der heutigen Sprachwissenschaft und Sprachkultur / Havranek B. // Actes du quatriemecongres international de linguistes. –Copenhagen, 1938. — S. 25–32.
6. Meinhold G. Phonologische Ebenen in der deutschen Standardausssprache // Deutsch als Fremdsprache. – München / Berlin: Langenscheidt Verlag. – Heft 5. – 1986. – S. 288–293.

Науковий керівник: старший викладач кафедри німецької філології
к.ф.н., ст. викл. Стройкова С. А.

С. М. Бойко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСУ

Основними вимогами до організації побудови інформації в рамках Інтернет-дискурсу є чіткість розподілу текстового поля на певні сегменти та забезпечення внутрішніх зв'язків між ними. Це стає можливим завдяки гіпертексту – різновиду текстового документа, окремі частини якого зв'язуються за допомогою гіперпосилань [2, 36].

Ключова особливість організації Інтернет-дискурсу – це поетапне становлення та розгортання гіпертексту. Повна схема його структури така: заголовок (посилання) – заголовок з анотацією – частина тексту (кілька частин можуть розкриватися послідовно) – повний текст [3, 3]. Інтернет-дискурсу має також специфічні ознаки його структурної організації, що характеризуються гіпертекстом.

Глобальна зв'язність Інтернет-дискурсу характеризує його в цілому. Одиницею дослідження Інтернет-дискурсу вважають сайт, єдність якого як дискурсивної одиниці забезпечується наявністю таких складових: адресант, адресат, зміст, що відповідає призначенню сайту, мета його створення тощо [5, 11; 4]. Сторінка виступає у такому контексті одиницею нижчого рівня, що далі поділяється на сторінки ще нижчого рівня

Однак така структура не є прийнятною для електронної пошти, чатів, віртуальних світів, електронних дошок оголошень, оскільки їх будова є досить специфічною і принципово відрізняється від описаної вище.

Інтернет-дискурсу, як виду комунікації, притаманні риси, що вирізняють його з поміж усіх інших видів дискурсу. До таких конститутивних ознак, слідом за О. М. Галичкіною, відносимо:

- електронний сигнал як канал спілкування;
- віртуальність;
- дистантність, тобто віддаленість в просторі і в часі;
- опосередкованість технічними засобами;
- високий ступінь проникності, оскільки слухачем, співучасником або учасником Інтернет-дискурсу може стати будь-яка людина;
- креолізованість, тобто присутність в текстах буквених, образно-зорових та образно-слухових компонентів (картинки, аудіо- та відеовставки);
- переважно статусну рівноправність учасників;
- передачу емоцій, міміки, почуттів за допомогою “смайликів”;
- комбінацію різних типів дискурсу;
- специфічну етику.

Дещо іншої позиції дотримується Л. М. Гриценко, яка виділяє конститутивні ознаки Інтернет-дискурсу через такі дискурсивні параметри: канал зв'язку, комунікативна ціль, тип комунікантів, хронотоп, жанрова організація дискурсу, дискурсивна картина світу та мовне втілення. До комунікативних цілей дослідниця відносить пошук, передачу, обговорення та зберігання інформації, а також спілкування та розваги. Оскільки спілкування в Інтернет-дискурсі стирає соціальні, гендерні, вікові та інші ознаки, то комуніканти є статусно рівноправними. [1, 17-20]

Безумовно, що своєрідність Інтернет-дискурсу проявляється не лише в його структурі та специфічних рисах, але й на різних рівнях мовної системи. Тому перспективними є дослідження лінгвостилістичних особливостей різних жанрів Інтернет-дискурсу.

Отже, структура Інтернет-дискурсу зумовлена його жанровою специфікою та характеризується гетерогенністю, а базовою конститутивною ознакою, з якої витікають всі інші, є електронно-опосередкований канал комунікації.

Список використаної літератури:

1. Гриценко Л. М. Особенности виртуального дискурса / Л. М. Гриценко // Молодой ученый. – 2011. – Т.2, N. 6. – С. 17-20.
2. Інтернет-дискурс як новий тип комунікації: структура, мовне оформлення, жанрові формати [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua/16727/1/Гудзь.pdf>
3. Карпенко М.Ю. Лінгвістичні особливості Інтернет-дискурсу [Електронний ресурс] / М. Ю. Карпенко. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://mova.onu.edu.ua/article/view/101364>
4. Кастелс М Стратегія завдання образи у німецькомовному діалогічному Інтернет-дискурсі [Електронний ресурс] / Мануель Кастелс. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: https://stud.com.ua/64406/menedzhment/spetsifika_onlayn_komunikatsiyi_diskursivni_osoblivost
5. Стратегія завдання образи у німецькомовному діалогічному Інтернет-дискурсі [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://foreign-languages.karazin.ua/resources/8a33bc93addb571d1a0ac6d4d4339236.pdf>

Науковий керівник: доцент кафедри німецької філології, к. філол. н., доцент Овсієнко Л. О.